

<https://doi.org/10.62560/dk.ksz.2025.1.11>

Kolacsek Sándor

A digitális és a pedagógiai ismeretek alkalmazása és jelentősége a szakképzésben az oktatás szempontjából

Dunaújvárosi Egyetem Bánki Donát Technikum

hungaricumkola@gmail.com

Kulcsszavak: Digitális ismeretek, pedagógiai kompetenciák, oktatási rendszer, kihívások.

Napjainkban az oktatás rendszerében fontos szerepet kapott a digitális és a pedagógiai ismeretek alkalmazása. Folyamatosan fejlődő technológiai követelményeket szükségszerűen kell követnie a szakképzésnek. Ehhez elengedhetetlen a szakképzésben oktatók digitális és pedagógiai ismereteinek fejlesztése, naprakésszé tétele. Ez a feladat az oktatók számára kiemelt jelentőségű, mivel ezekkel az kompetenciákkal válnak alkalmassá, hogy a diákokat motiválják, velük képesek legyen generációtól függetlenül kommunikálni, valamint a tanulás, tudásmegszerzés szerinti igényüket felkelteni, a személyiségüket fejleszteni. Így segíthetik a diákokat, hogy alkalmasak legyenek az ipari, gazdasági kihívásokkal, elvárásokkal szemben. Emiatt fontos, hogy az oktatók rendelkezzenek mind digitális, mind pedagógiai kompetenciákkal, valamint, hogy ezeket az ismereteiket folyamatosan fejlesszék, bővítsék. Természetesen elengedhetetlen az oktatási rendszer támogatása, a tanárképzés ez irányú fejlesztése.

Bevezetés

A 21. századi oktatás világában a digitális technológiák rohamos fejlődése alapvetően megváltoztatja a tanulás és tanítás folyamatát. A szakképzés, mint az oktatási rendszer egyik alappillére, nem állhat távol e trendektől.

A digitális ismeretek és a pedagógiai kompetenciák integrálása elengedhetetlen a modern szakképzésben, hiszen a tanulók olyan készségekre és tudásra tesznek szert, amelyek a munkaerőpiacon való érvényesüléshez elengedhetetlenek. A digitális kor kihívásai új megközelítéseket igényelnek az oktatás területén, különösen a szakképzésben. A digitális pedagógia hatékonysága az infokommunikációs eszközök és az online, digitális platformok használatának oktatásban tudatosan megtervezett alkalmazásával mérhető (Szűts 2020).

A Digitális ismeretek fontossága

A digitális ismeretek alapvetően határozzák meg az oktatás minőségét és hatékonyságát. A digitális eszközök, a számítógépek, táblagépek, valamint a különböző online platformok és alkalmazások, lehetőséget teremtenek a tanulási folyamatok variabilizálására. A tanárok digitális kompetenciái hozzájárulnak a különböző tanulási stílusokhoz való alkalmazkodáshoz, a tanulói motiváció növeléséhez, valamint a tudás utáni igény fokozásához.

Hogyan válhatnak a digitális ismeretek a szakképzés szerves részeivé?

- 1. Interaktív tanulás:** A digitális eszközök használatával a tanulók aktív szerepet vállalhatnak a folyamatban, megéléseik, véleményeik kifejezésében.
- 2. Hozzáférhetőség:** A digitális platformok lehetővé teszik a tananyaghoz való könnyű hozzáférést, ezzel akár a felnőttképzést is támogatva.
- 3. Kollaboráció:** Az online együttműködési eszközök segítik a csoportos munkát, a mely hozzájárul a közösségi élmények kialakításához.

A pedagógiai ismeretek szerepe

A digitális kompetenciák mellett a pedagógiai készségek is elengedhetlenné válnak a hatékony oktatásban (Kálmán, 2020). Az oktatóknak nem csupán a digitális eszközök használatában kell jártasnak lenniük, hanem képesnek kell lenniük a tanulási folyamatok irányítására és a szociális kompetenciák fejlesztésére is. A pedagógiai ismeretek magukban foglalják a tanulásméletek ismeretét, a tanítási módszerek alkalmazási készségét, valamint a különböző tanulási szükségletekhez való alkalmazkodást.

A pedagógiai és digitális ismeretek integrációja

A digitális és pedagógiai ismeretek integrálása számos előnnyel jár (Szabó 2019). Az oktatók, akik együtt alkalmazzák ezeket a kompetenciákat, képesek:

- 1. A motiváció növelésére:** A megfelelő digitális eszközök alkalmazásával a tanulók érdeklődésének fokozására.
- 2. A személyre szabott tanulás kialakítására:** A pedagógiai elvek figyelembevételével a digitális légkörben egyénre szabott tanulási utak kialakítására.
- 3. Képességek fejlesztésére:** A digitális kompetenciák fejlesztésével a tanulók készségeinek és tudásának a munkaerő-piaci igényekhez igazítására.

Kihívások és lehetőségek

Bár számos előny rejlik a digitális pedagógiai ismeretek integrálásában, a szakképzésben dolgozó oktatóknak számos kihívással kell szembesülnie, mint (Molnár,2021):

1. **Folyamatos fejlődés:** A technológiai fejlődés gyorsasága miatt az oktatóknak állandóan képezniük kell magukat.
2. **Infrastrukturális kihívások:** A digitális tanulás hatékonysága komoly infrastrukturális fejlesztéseket igényel.
3. **Tanulói eltérések:** A diákok digitális ismeretei és tanulási stílusai széles spektrumot ölelnek fel, ami megköveteli, hogy az oktatók rugalmasan alkalmazkodjanak.

Megoldások és ajánlások

A fent említett kihívások leküzdése érdekében javasolt:

1. **Folyamatos képzés:** Az oktatók számára elérhetővé kell tenni a digitális és pedagógiai ismeretek fejlesztésére szolgáló tanfolyamokat, workshopokat.
2. **Tananyagfejlesztés:** A digitális tananyagok kidolgozása során figyelembe kell venni a különböző tanulói igényeket és a digitális korszak kihívásait.
3. **Támogató környezet:** Az oktatási intézményekben olyan környezetet kell biztosítani, amely elősegíti a digitális eszközök használatát és a pedagógiai innovációt.

Összegzés

A digitális pedagógiai ismeretek integrációja elengedhetetlen a jövő szakképzésében (Vargha 2022). Az oktatók folyamatos fejlődése, valamint a megfelelő infrastruktúra és támogatási rendszerek kidolgozása hozzájárulhat ahhoz, hogy a diákok felkészülten lépnek a munka világába és sikeresen megfeleljenek a modern ipari és gazdasági kihívásoknak.

További kutatási lehetőségek:

- Oktatói képzési programok hatékonyságának vizsgálata. A különböző képzések mennyire támogatják az oktatók digitális kompetenciáját.
- Tanulók és oktatók számítástechnikai kompatibilitásának fejlesztése. A digitális kompetenciák hatása a hallgatók fejlődésére és teljesítményére, kiemelten a digitális írástudásra.
- Munkaerő-piaci igények és az oktatók képzésének alakítása. Munkaadókkal együttműködve vizsgálni az aktuális oktatási programok megfelelőségét a digitális készségek terén.
- Digitális eszközök alkalmazása a tanítási gyakorlatban. A különböző digitális eszközök használatának hatása az oktatási módszertanra, a student engagement-re és a tanulás hatékonyságára.
- A szociális és kulturális hatásának vizsgálata. A szakképzésben oktatók digitális kompetenciái hogyan változnak a szociális és kulturális háttér figyelembevételével.

Irodalomjegyzék

- Szűts Z. (2020): *A digitális pedagógia egységes elméleti kerete és alkalmazása a tanítás és tanulás folyamatában*. Eger: Líceum (EKKE). DOI:10.15773/EKE.2020.009
- Kálmán, A (2020): *Digitális pedagógia: Elmélet és gyakorlat*. Budapest: Oktatókutató intézet.
- Szabó T (2019): A digitális kompetenciák fejlesztése a szakképzésben. In: P. Z. (Szerk.): *Innováció az oktatásban*. pp. 123–139. Debrecen: Debreceni Egyetem.
- Molnár M. (2021): *Pedagógiai ismeretek és modern oktatási módszerek*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem.
- Vargha K. (2022): Ipar 4.0 és a jövő munkaereje. *Gazdasági Szemle*, 67., (4.), pp. 45–62.